

Vázsonyi Tiborné

Ez anyám a testvérével, Keller Mórral és volt tanárával, Kelen Józsefné Fried Jolánnal Kelen Józsefné lakásában, a Németvölgyi úton. Anyám a bátyjával elment a Galilei Körbe. A bátyjával, a Marcival együtt kezdett el odajárni. A Marci volt a nagypapám elsőszülött fia, amellet mintatanuló volt, mindent jelesre csinált. Amellet a Marci egy barom erős pali volt. Százkilencven magas, nagy atléta, valami kilenc-tíz aranyérem tulajdonosa. Én hatvankilenc évesen ismertem meg, de olyan fogása volt a kezének, hogy a vasat eltörte volna. Aztán a Marcinak 1915-ben be kellett vonulnia, mert akkor már tizenkilenc éves volt. 1915-től 1919-ig volt frontkatona. Anyám a Galilei Körben mindent csinált, amire a tanára, Kelen Jolán megkérte. A Kelen család a magyar munkásmozgalom kiemelkedő szereplője volt. A Kelen József az első kommünben népbiztos lett. A felesége pedig a Galilei Körből szintén a magyar kommunista pártnak lett az egyik főszervezője. A Kelennek a testvére volt a Korvin Ottó. A Kelen Jolán néni óriási hatással volt az anyámra. Ha jól emlékszem, franciára tanította. De rendkívüli személyiség volt a Jolán néni. Őt még én is ismertem. Teljesen a Jolán néni hatása alá került. Az anyám a Galilei Körben azt csinálta, amit akkor a többi diák: az anyagaikat, a sajtótermékeiket terjesztette, és mindenben részt vett, amiben lehetett. Teljes vállszélességben belevetették magukat a Galilei Kör politikai tevékenységébe, üdvözlői és előmozdítói voltak a Károlyi-féle polgári forradalomnak. A Kommünben nem vállalt semmilyen szerepet, mert akkor összesen tizennyolc éves volt, de utána annál lelkesebben mindenben részt vett. Amennyire én tudom, az itteni pártnak egyik illegális aktivistája lett, aki a Vörös Segélynek dolgozott, amikor én kisgyerek voltam, Martos Flórával. A bátyjának pedig el kellett menekülnie Magyarországról 1919-ben, mert a Vörös Hadseregnek volt az egyik vezető tisztje. Előbb Csehszlovákiába került, akkor bekerült a Marci az Internacionáléba, és a kommunista úttörőszövetségnek lett egyik funkcionáriusa, aztán kikerült az Egyesült Államokba. Ott kitanulta az ács szakmát, bekerült egy óriási bútorgyárba, és ott is szakszervezetet szervezett. Ha jól emlékszem, Jolán néni anyámat franciára tanította. Rendkívüli személyiség volt a Jolán néni, én még ismertem. Nem egy mindennapi tanár volt. Szegény, egy tragikus élet volt az övé.